

SUJUVAA

Mia Juthman
Roland Juthman
Ira Parvelahti

UUDEN IHMISEN TAPAAMINEN 1

Arkielämän suomea

Ootsä varma?

Hyvää huomenta!

Mennään!

Moi!

Mä oon...

Hallå! Titta hit!

Prata finska!

Sujuvaa handlar om talspråk.

Kommunicera – stressa inte över ändelser och böjningar.

Att förstå varandra är det viktigaste.

Det finns många varianter av talspråk. Det finns alltså många sätt att tala.

Plocka ord, fraser, knep och trick i häftet.

* efter en fras = den mest talspråkliga varianten

Lyssna, härma, prata på!

Sujuvaa puhetta!

1

Perusteet – Grunderna

Oppimistavoitteet – Lärandemål

- Jag kan hälsa på folk på flera olika sätt.
- Jag kan presentera mig själv.
- Jag kan presentera andra.
- Jag kan fråga hur andra mår.
- Jag kan tacka när jag får något eller när någon gör något för mig.
- Jag kan säga förlåt och ursäkta i vardagssituationer.
- Jag kan säga hejdå på flera olika sätt.

Tervehtiminen – Att hälsa

Vuorokaudenajan mukaan – Beroende på tid på dygnet

(Hyvää) huomenta.

(Hyvää) päivää.

(Hyvää) iltaa.

Vinkki! Hyvää-sanan käyttö tekee tervehdyksestä virallisemman. Puhekielessä se jätetään yleensä pois.

Tips! Ordet *Hyvää* gör det mer formellt. I talspråk lämnar man ofta bort det.

Kaikkiin ajankohtiin sopivia tervehdyksiä – Bra hälsningar oberoende av tid

Hei!

Moi!

Terve!

Vinkki! Huomaa, että suomenkieliset eivät yleensä puhuttele ihmisiä nimellä. Ei siis *Huomenta Kalle*, vaan pelkkä *Huomenta*. Nimeä käytetään yleensä:

A) kun halutaan kiinnittää toisen huomio (esim. kun näet tuttavan vähän matkan päässä ja hän ei huomaa sinua) tai

B) kun puhutellaan yhtä joukosta.

Tips! Oftast tilltalar man på finska inte varandra med namn. Man säger hellre *Huomenta än Huomenta Kalle*. Namn använder man

A) när man vill påkalla någons uppmärksamhet (t.ex. om du ser en bekant en bit bort och inte är säker på att hen ser dig) eller

B) när man tilltalar en enskild person i en grupp.

Kun ei ole tavattu pitkään aikaan – När man inte träffats på länge

Kiva nähdä taas.

Pitkästä aikaa!

Siitä onkin jo aikaa.

Hauska nähdä pitkästä aikaa.

Esittäytyminen – Att presentera sig

(Minä) olen Mats.

(Minun) nimeni on Mats.

Mä oon Mats.*

Mun nimi on Mats.*

Mats Söderholm.

Toisen esittely – Att presentera någon annan

Tässä on Julia.

Täss on Rufus meidän luokalta.*

Tässä on pikkusiskoni Emma.

Tämä on meidän äiti.*

Te ette oo vissiin tavanneet ennen? Tää on...*

Oletteko te tavanneet? Tämä on...

Hauska tutustua.

– Samoin.

Hauska tavata.

Kiva nähdä.

Maija onkin puhunut sinusta paljon.

Vinkki! Puhekielessä omistusliitteet jätetään usein pois. Sanotaan useimmiten *meidän luokalta*, ei *meidän luokaltamme*.

Tips! I talspråk lämnar man ofta bort possessiva suffix (t.ex. -ni, -si). I skriftspråk heter det alltså *meidän luokaltamme* men i talspråk säger man oftast *meidän luokalta*.

Voinnin tiedustelu – Att fråga hur man mår

Mitä kuuluu?

- Kiitos hyvää.
- Hyvää. Entäs sulle?*
- Ei mitään erityistä.
- No joo, ihan hyvää.

Miten (sinulla/teillä) menee?

- Siinähän se (menee).
- Ihan hyvin.

Mitäs teille?*

- Mitäs tässä.*

Mites/kuis hurisee?*

Vinkki! On aivan tavallista, että vastaaja ei kuulosta kovin innostuneelta.

Tips! Det är fullt normalt att den som svarar inte låter särskilt ivrig.

TEHTÄVÄ 1 Mitä kuuluu?

Yhdistä oikein. Kirjoita suomenkielinen vastine. Kombinera rätt. Skriv rätt uttryck på finska.

Ei mitään erityistä.	Mitä kuuluu?
Hauska tavata.	Pitkästä aikaa!
Huomenta!	Tässä on pikkusiskoni Elina.
Kiva nähdä taas!	Samoin.
Mun nimi on Max.	Hyvä päivää.

- 1) _____ God morgen!
- 2) _____ Hur står det till?
- 3) _____ God dag.
- 4) _____ Ingenting särskilt.
- 5) _____ Detsamma.
- 6) _____ Det var länge sen!
- 7) _____ Trevligt att träffas!
- 8) _____ Det här är min lillasyster Elina.
- 9) _____ Trevligt att ses igen!
- 10) _____ Mitt namn är Max.

TEHTÄVÄ 2 Moi!

Miten sanot tämän suomeksi? Hur säger du detta på finska?

- 1) _____ Kul att ses igen.
- 2) _____ Tjena!
- 3) _____ Ni har visst inte träffats?
- 4) _____ God morgen.

- 5) _____ Trevligt att träffas.
- 6) _____ Mitt namn är Kalle.
- 7) _____ Hur står det till?
- 8) _____ Bra. Du då?
- 9) _____ Det här är Nina från vår klass.
- 10) _____ Inget speciellt.

TEHTÄVÄ 3 Vastaa

Miten vastaat näihin vuorolauseisiin? Vasta samalla tyylillä. Hur svarar du på de här replikerna? Svara med samma stil.

- 1) Hyvää huomenta!
- 2) Iltaa!
- 3) Terve!
- 4) Mikä sinun nimesi on?
- 5) Kuka sä oot?
- 6) Hauska tutustua.
- 7) Mitä kuuluu?
- 8) Miten menee?

TEHTÄVÄ 4 Keskustelu

Kolmen hengen ryhmätehtävä. Jobba i grupper på tre.

- A) Lukekaa vuoropuhelu ääneen. Läs dialogen högt.

A: Moi, mä olen Niina.

B: Hei. Mun nimi on Lotta. Me muutettiin tänne just.

A: Aijaa, mistäpäin?

B: Sipoosta.

A: Siellä mä en ole koskaan käynytkään. Tässä on muuten Virve. Se on kanssa meidän luokalla.

C: Heippa!

B: Hei. Kiva tavata!

C: Samoin.

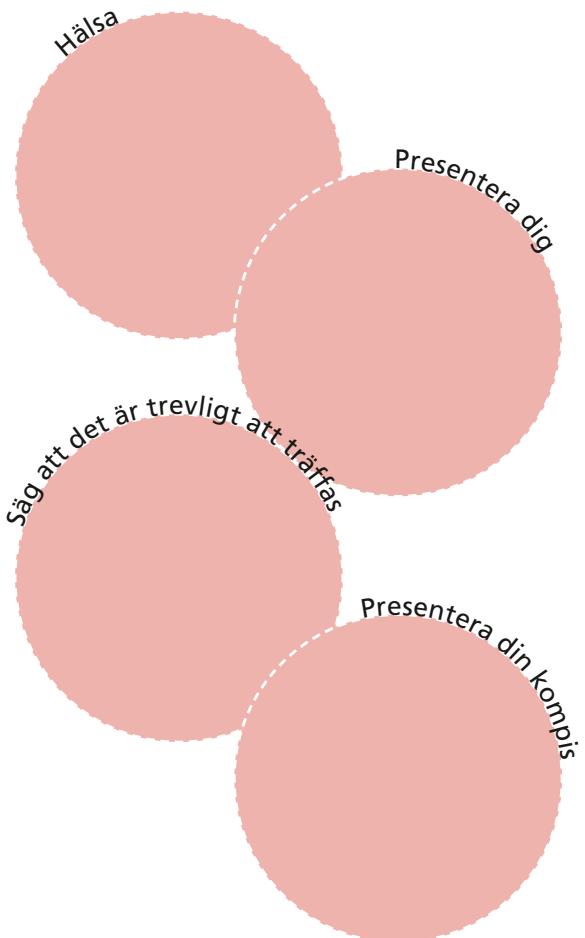
A: Mennään nyt, tunti alkaa.

- B) Vaihtakaa rooleja. Lukekaa vuoropuhelu uudestaan. Korvatkaa alleviivatut kohdat sopivilla sanoilla. Byt roller. Läs dialogen igen. Byt ut de understreckade orden mot andra lämpliga ord.

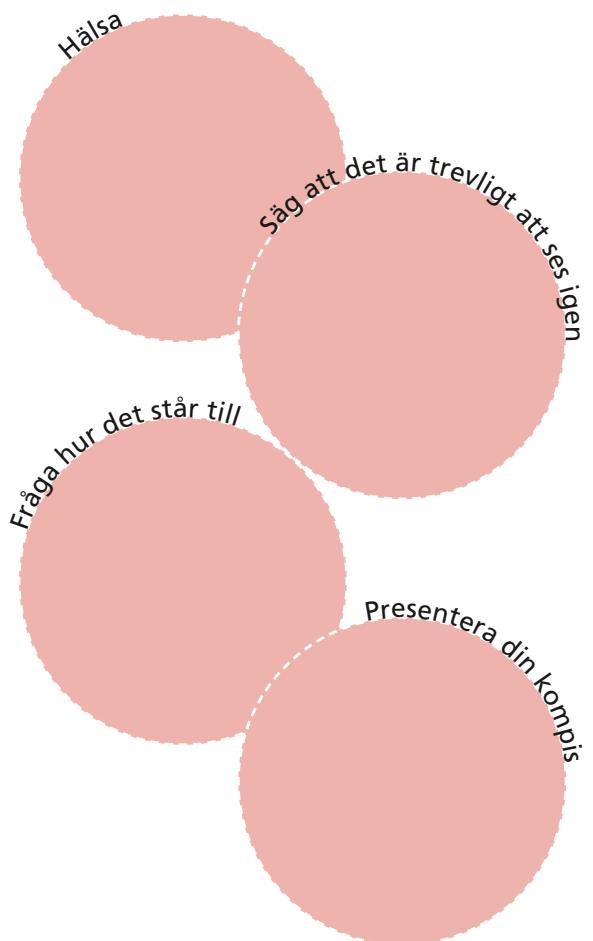
Mun vuoro – Min tur

Vad säger du i de här situationerna?

Du träffar någon som du inte känner

Du träffar någon som du känner från tidigare

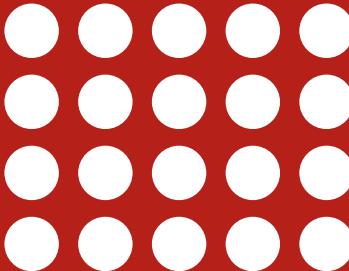

Oppimistavoitteet – Lärandemål

Hur bra kan du det här nu?

- Jag kan hälsa på folk på flera olika sätt.
- Jag kan presentera mig själv.
- Jag kan presentera andra.
- Jag kan fråga hur andra mår.

Inte alls

Utmärkt

Kiittäminen – Att tacka

Kiitos.

Kiitos kiitos.

Kiitos avusta.

Kiitos kauheasti!

Tuhannesti kiitos!

Kiitti.*

Kiitos!

- Eipä kestä.
- Ei se mitään.
- Kiitos itsellesi.
- Ei se ny ollu mitään.*
- Ole hyvä.

Kiitos viimeisestä. Oli kiva nähdä.

– Niin olikin. Kiva kun pääsitte tulemaan.

TEHTÄVÄ 5 Kiitos...

Yhdistä oikein. Kirjoita suomenkielinen vastine. Kombinera rätt. Skriv rätt uttryck på finska.

avusta
kukista
lahjasta
soitosta
viimeisestä

- 1) Kiitos _____ ! Tack för blommorna!
- 2) Kiitos _____ ! Tack för hjälpen!
- 3) Kiitos _____ ! Tack för presenten/gåvan!
- 4) Kiitos _____ ! Tack för senast!
- 5) Kiitos _____ ! Tack för samtalet/för att du ringde.

Anteeksipyyntö – Att be om ursäkt

Anteeksi.

Vinkki Suomenkielinen sanoo useimmiten tilanteessa kuin tilanteessa vain *anteeksi*. Anteeksi on käypä sana moniin tilanteisiin: kun törmäät toiseen tungoksessa, kun haluat päästä ohi, kun olet jollain tapaa loukannut toista...

Tips! Finskspråkiga använder oftast bara *anteeksi*. *Anteeksi* är helt enkelt ett användbart ord i många situationer: när du stöter till någon i trängseln, när du vill komma förbi eller när du sårat den andra på något sätt...

Anteeksi.

– Ei se mitään.

Anteeksi, pitäisi päästä ohi / ottaa X tuolta ylähyllyltä. (*om någon står i vägen, t.ex. i affären*)

Anteeksi, että häiritsen.

(*om du t.ex. går fram till någon som är upptagen*)

Anteeksi, että olen myöhässä. Bussi meni nenän edestä. (*om du är sen – berätta helst också varför du är sen*)
/ En ehtinyt linja-autoon. / Mä missasin bussin.*

Oi, anteeksi!

(*om du t.ex. trampar någon på tårna eller stöter till hen med kundvagnen i affären*)

Anteeksi, ei kai sattunut?

Anteeksi, ei ollut tarkoitus.

Anteeksi, olen todella pahoillani.

(*om du gjort något riktigt dumt*)

Sori.

(*använts främst av unga till unga*)

Vinkki Älä omaksu huonoa tapaa sanoa vain *Oho*.

Tips! Börja inte använda det ohövliga sättet att bara säga *Oho*.

TEHTÄVÄ 6 Anteeksi...

Kirjoita suomenkielinen vastine. Kaikki ilmaukset ovat edelliseltä sivulta. Skriv på finska. Du hittar alla uttryck på föregående sida.

- 1) _____ Förlåt, jag är verklig ledsen.
 - 2) _____ Ursäkta att jag stör.
 - 3) _____ Ursäkta/Förlåt, det var inte meningen.
 - 4) _____ Ursäkta/Förlåt att jag är sen.
 - 5) _____ Förlåt, du gjorde dig väl inte illa?
 - 6) _____ Det gör inget./Ingen fara.
-

Hyvästely – Att säga hejdå

Näkemiin.

Hei sitten.

Hei hei.

Moi moi.

Moikka.*

Heippa.*

Nähdään.

Kuulemisiin.

Soitellaan.

Huomiseen.

Oli kiva nähdä.

– Samoin.

– Niin oli.

Oli kiva nähdä, mutta nyt pitää mennä.

Tätyy tästä lähteä.

– Selvä. Nähdään taas.

– Okei. Moi sitten!

Hyvää yötä.

TEHTÄVÄ 7 Milloin?

Milloin pitää hyvästellä näillä ilmauksilla? När ska man säga hejdå med de här uttrycken?

Huomiseen.
Hyvää yötä.
Kuulemisiin.
Moikka.
Nähdään.
Näkemiin.
Soitellaan.

- 1) _____ när ni troligen ska ses igen
- 2) _____ när ni troligen ska prata i telefon snart
- 3) _____ när ni vet att ni kommer vara i kontakt på något sätt
- 4) _____ när det är sent på kvällen
- 5) _____ när ni ska vara i kontakt med varandra igen i morgon
- 6) _____ när som helst (på ett formellt sätt)
- 7) _____ när som helst (på ett informellt sätt)

Tips! Fraserna 1–3 kan du också använda för att signalera att du gärna håller kontakten:

Nyt pitää lähteä, mutta hei, soitellaan!

– Joo, ilman muuta. Moikka!

TEHTÄVÄ 8 Keskustelu

Paritehtävä. Jobba i par.

A) Lukekaa vuoropuhelu ääneen. Läs dialogen högt.

A: Hei!

B: No, moi!

A: Miten menee?

B: Ihan hyvin.

A: Mistä sä olet tulossa?

B: Koulusta. Entä sä?

A: Harkoista. Mutta nyt mulla on kiire kotiin, äiti odottaa jo.

B: Selvä, mulla on kanssa vähän kiire.

A: Oli kiva nähdä!

B: Niin oli!

A: Moikka!

B: Hei hei.

B) Vaihtakaa rooleja. Lukekaa vuoropuhelu uudestaan. Korvatkaa alleviivatut kohdat sopivilla sanoilla. Byt roller. Läs dialogen igen. Byt ut de understreckade orden mot andra lämpliga ord.

Muita fraaseja – Andra fraser

Tässä on joitakin muita arkipäiväisiä fraaseja ja toivotuksia, joita voit myös tarvita. Här finns några andra vardagliga fraser och önskningar du kan behöva.

Hyvää viikonloppua! *(Trevlig helg!)*

Mukavaa päivänjatkoa. *(Trevlig fortsättning på dagen.)*

Terveydeksi! *(Prosit!)*

Parane pian! *(Krya på dig!)*

Pikaisiin paranemisiin! *(Hoppas på ett snabbt tillfrisknande! Krya på dig!)*

Onnekki olkoon! *(Grattis!)*

Hyvää syntymäpäivää! *(Grattis på födelsedagen!)*

Onnea! *(Grattis! eller Lycka till!)*

Lykkyä tykö!* *(Lycka till!)*

Pidetään peukkuja! *(Vi håller tummarna!)*

TEHTÄVÄ 9 Vastaa

Paritehtävä. Lue ja vastaa vuorotellen. Tehkää harjoitus kaksi kertaa. Keksikää eri vastauksia aina kun mahdollista. Jobba i par. Turas om att läsa och svara. Gör övningen två gånger. Hitta på så många olika svar som möjligt.

TEHTÄVÄ 10 Kiitos avusta!

Yhdistä oikein. Kirjoita suomenkielinen vastine. Kombinera rätt. Skriv rätt uttryck på finska.

Kiitos avusta.

Näkemiin.

Anteeksi.

Samoin.

Eipä kestä.

Huomiseen.

Anteeksi, ei ollut tarkoitus.

Hyvää yönä.

Oli kiva nähdä.

Soitellaan.

1)	_____ Ursäkta.
2)	_____ God natt.
3)	_____ Tack för hjälpen.
4)	_____ Vi hörs.
5)	_____ Det var trevligt att ses.
6)	_____ Ingen orsak.
7)	_____ Vi ses i morgon.
8)	_____ Förlåt, det var inte meningen.
9)	_____ Detsamma.
10)	_____ Adjö.

TEHTÄVÄ 11 Voi anteeksi!

Paritehtävä. Miten sanot tämän suomeksi? Vastatkaa vuorotellen. Jobba i par. Hur säger du detta på finska? Svara turvis.

Tusen tack!

Ingen orsak.

Tack själv.

Trevligt att
ni kunde
komma.

Förlåt.

Ursäkta att
jag stör.

Vi ses.

Nu måste
jag gå.

Prosit!

Krya på dig.

Grattis!

Grattis på
födelsedagen.

Lycka till!

God natt.

Hej då.

TEHTÄVÄ 12 Mitä vastaat?

Valitse sopiva vastaus. Kirjoita kirjain riville. Välj ett passande svar. Skriv bokstaven på raden.

1) Hei, mitä kuuluu? _____

a) Ei se mitään.

2) Anteeksi, ei ollut tarkoitus. _____

b) Eipä kestä.

3) Mitäs teille? _____

c) Hei hei. Perjantaihin.

4) Huomenta. _____

d) Hei. Kenneth.

5) Hei, olen Anna. _____

e) Selvä. Moi sitten!

6) Täytyy tästä lähteä. _____

f) Kiitos.

7) Kiitos avusta. _____

g) Huomenta.

8) Terveydeksi! _____

h) Iltaa iltaa.

9) Hyvää iltaa. _____

i) Kiitos hyvää.

10) Nähdään sitten perjantaina. _____

j) Mitäs tässä.

TEHTÄVÄ 13 Tilanne päällä

Mitä sanot? Vad säger du?

- 1) Du presenterar dig själv för en jämnårig.
- 2) Du presenterar din vän för din morbror.
- 3) Du säger att du måste gå.
- 4) Du frågar din kompis storasyster hur det är.
- 5) Din kompis gratulerar dig.
- 6) Du gratulerar någon på födelsedagen.
- 7) Du kommer för sent till träningen.
- 8) Du försöker komma fram till en hylla i en affär men någon står i vägen.
- 9) Du stöter till någon på bussen.
- 10) Din kompis nyser.
- 11) Du tar avsked av din kusin.
- 12) Du önskar din klasskompis lycka till på provet.

TEHTÄVÄ 14 Hei, mä olen...

Paritehtävä. Harjoitelkaa keskusteluja. Toisella teistä on lause ruotsiksi, toisella taas sama suomeksi. Kun olette käyneet keskustelut läpi, peittäkää oma puoli keskustelusta niin, että näette vain ruotsinkieliset fraasit. Tehkää sitten harjoitus uudestaan. Pari voi auttaa, jos et muista jotakin. Jobba i par. Öva på dialogerna. Den ena har en mening på svenska medan den andra har samma mening på finska. Då ni har gått igenom dialogerna täck över din sida av dialogen så att du bara ser de svenska språkiga fraserna. Gör sedan om övningen. Din kamrat kan hjälpa med det du inte kommer ihåg.

TILANNE 1

- A: Hej. Jag heter Felix.
B: Hei. Mun nimi on Olavi.
A: Trevligt att träffas.
B: Samoin.
A: Det här är Sesse.
B: No hei Sesse.
Sesse: Voff voff!

- A: Hei. Mä olen Felix.
B: Hej. Mitt namn är Olavi.
A: Hauska tavata.
B: Tack detsamma.
A: Tämä on Sesse.
B: Nämen hej Sesse.
Sesse: Hau hau!

TILANNE 2

- A: Hej, hur är det?
B: Kiitos ihan hyvää. Entä sulle?
A: Helt ok.
B: Vad har du gjort på sistone?
A: En mitään erityistä. Entäs sää?
B: Jag jobbar. Jag säljer jordgubbar på Prismas parkering.
A: Hyvä homma. Mä en saanut töitä kesäksi.

- A: Hei, mitä sulle kuuluu?
B: Tack bra. Och du?
A: Ihan hyvää.
B: Mitä olet puuhannut viime aikoina?
A: Inget särskilt. Du då?
B: Mä olen töissä. Myyn mansikoita Prisman parkkipaikalla.
A: Vad bra! Jag fick inget jobb för sommaren.

TILANNE 3

- A: Hej Arttu. Trevligt att ses.
B: Hei, pitkästä aikaa.
A: Har du sett [vår] Sini?
B: En. Onko Sinikin täällä?
A: Vi skulle ses här i kafeteria. Sini är alltid sen.

B: Tuolta se tuleekin.
A: Sini, här!

- A: Hei Arttu. Kiva nähdä.
B: Hej, det var länge sen.
A: Oletko nähnyt meidän Siniä?
B: Nä. Är Sini här också?
B: Meidän pitää tavata täällä kahvilassa. Sini on aina myöhässä.
B: Där kommer hon ju.
A: Sini, täällä!

TILANNE 4

- A: Hej, hur är det?
B: Ihan hyvää, kiitos. Entä sulle?
A: Nja, inget särskilt. Kommer du på gympan i morgen?
B: Joo, olen mä tulossa. Mihin aikaan se oli?
A: Den börjar halv sju. Ska vi gå tillsammans?

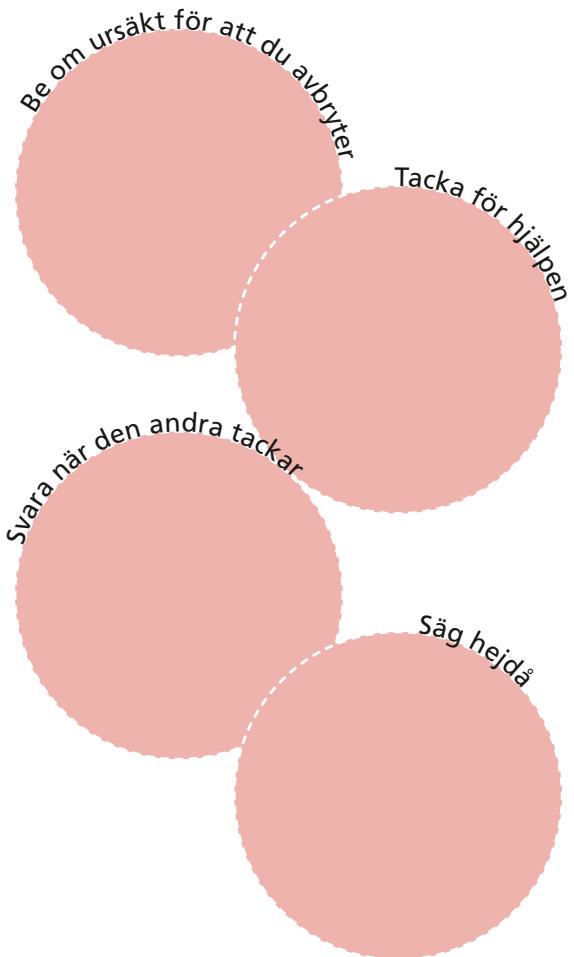
B: Joo, mennään vaan. Nähdäään vartin yli kuusi Postin edessä.
A: Okej. Nu måste jag gå.
B: Moikka! Nähdäään huomenna.
A: Hej då. Ses i morgen!

- A: Moi, mitä kuuluu?
B: Tack fint. Och du då?
A: Eipä mitään erityistä. Tuletko huomenna jumppaan?
B: Ja, jag ska dit. Vilken tid var det?
A: Se alkaa puoli seitsemältä. Mennäänkö yhdessä?
B: Ja, det kan vi göra. Vi ses framför Posten kvart över sex.
A: Ok. Nyt mun täytyy mennä.
B: Hej då. Vi ses i morgen.
A: Moi moi, huomiseen!

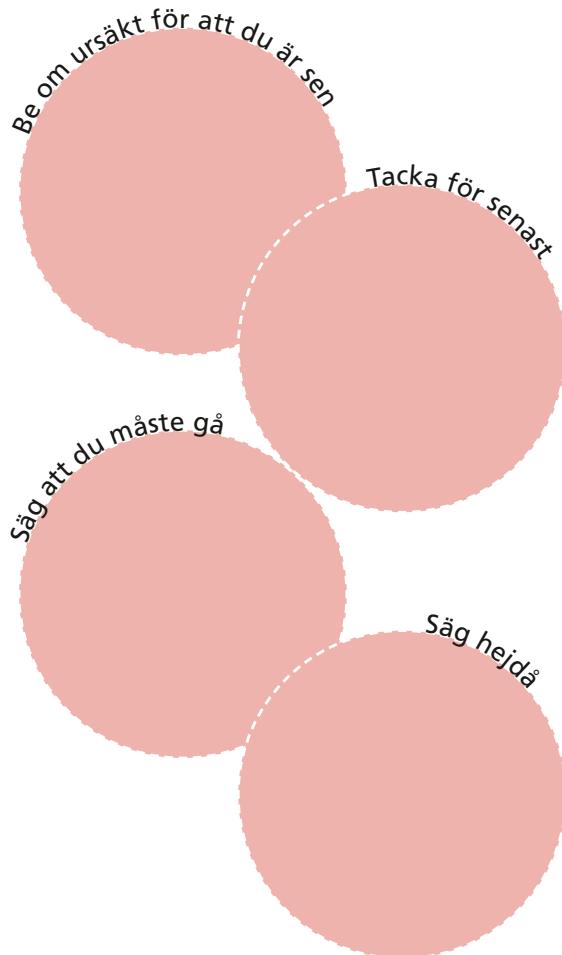
Mun vuoro – Min tur

Vad säger du i de här situationerna?

Du pratar med någon som du inte känner

Du pratar med någon som du känner från tidigare

Oppimistavoitteet – Lärandemål

Hur bra kan du det här nu?

- Jag kan tacka när jag får något eller någon gör något för mig.
- Jag kan säga förlåt och ursäkta i vardagssituationer.
- Jag kan säga hejda på flera olika sätt.

Inte alls

Utmärkt

